

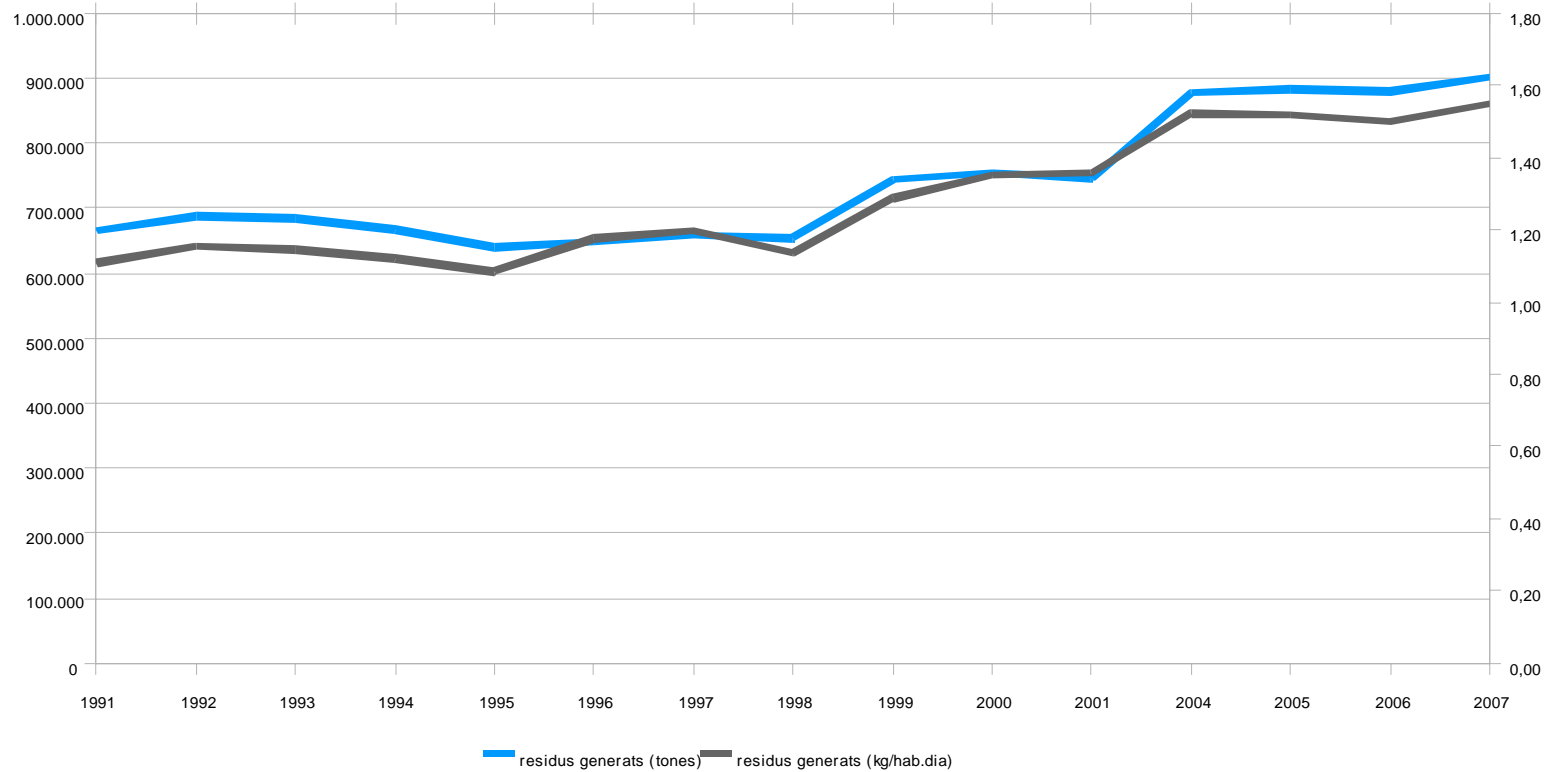
La situació dels residus a Barcelona: diagnosi i propostes

CEPA-Ecologistes de Catalunya
novembre 2008

Resultats de la gestió dels residus a Barcelona

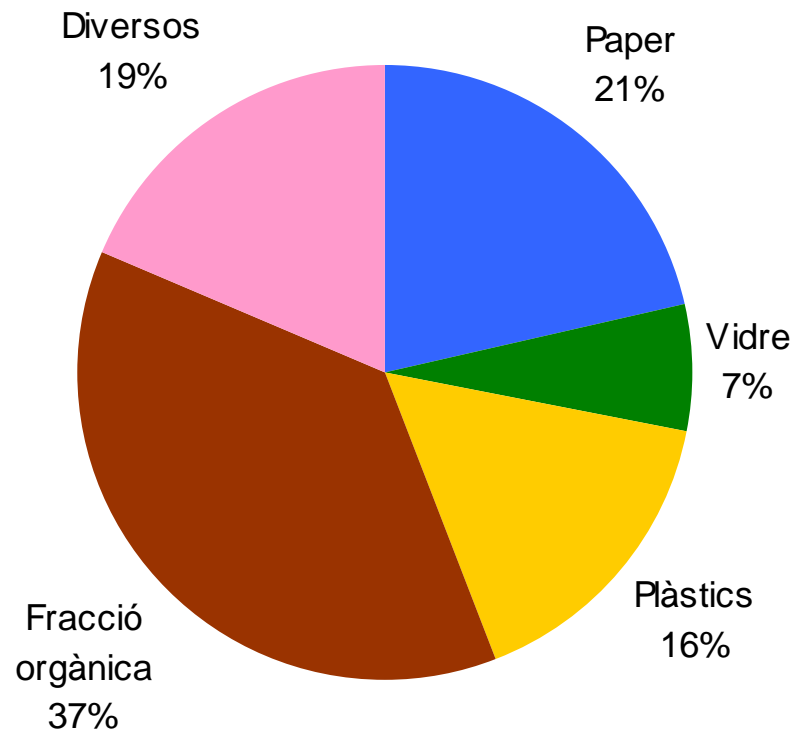
Evolució de la producció de residus

De 1997 a 2007:

Població: ∇ 5,8% } residus/hab: Δ 27,5%
 Residus: Δ 37% }

Composició dels residus

Matèria orgànica

Paper

Vidre

Plàstic

Diversos

65%

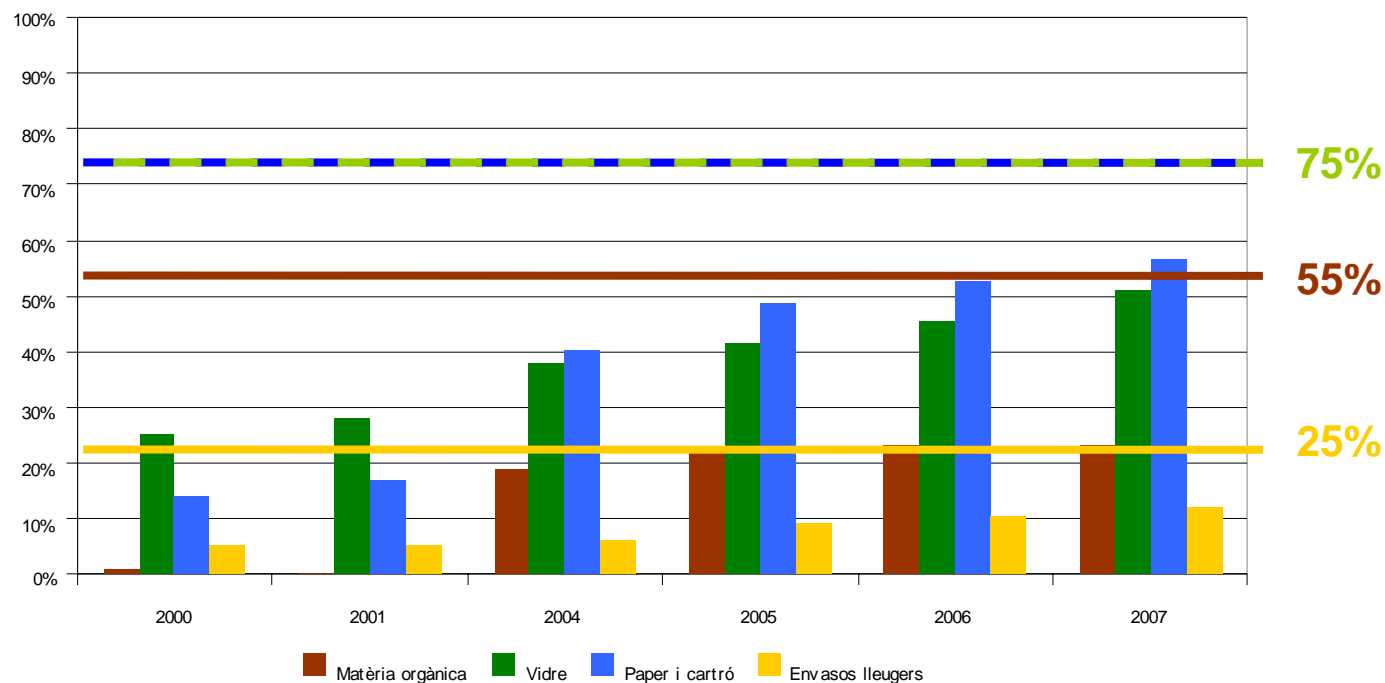
16%

19%

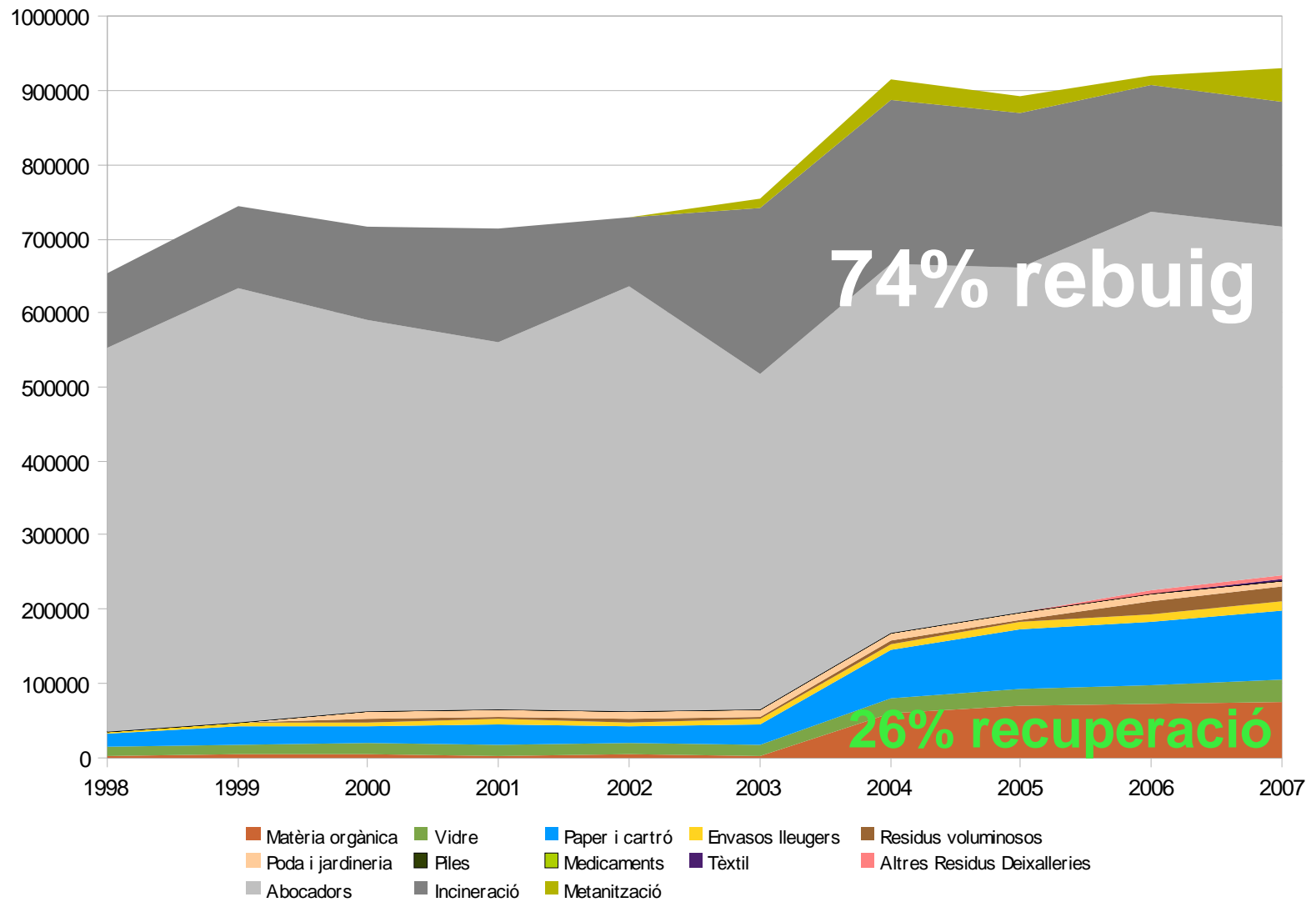
Recuperació a Barcelona

	2.000	2.001	2.004	2.005	2.006	2.007	PMGRM 2005	Progremic 2006
Matèria orgànica	1%	0%	19%	22%	23%	23%	75%	55%
Vidre	25%	28%	38%	42%	45%	51%	0%	75%
Paper i cartró	14%	17%	40%	49%	53%	57%	43%	75%
Envasos lleugers	5%	5%	6%	9%	10%	12%	21%	25%
TOTAL RECUPERACIÓ	8%	9%	22%	22%	26%	27%	50%	46%

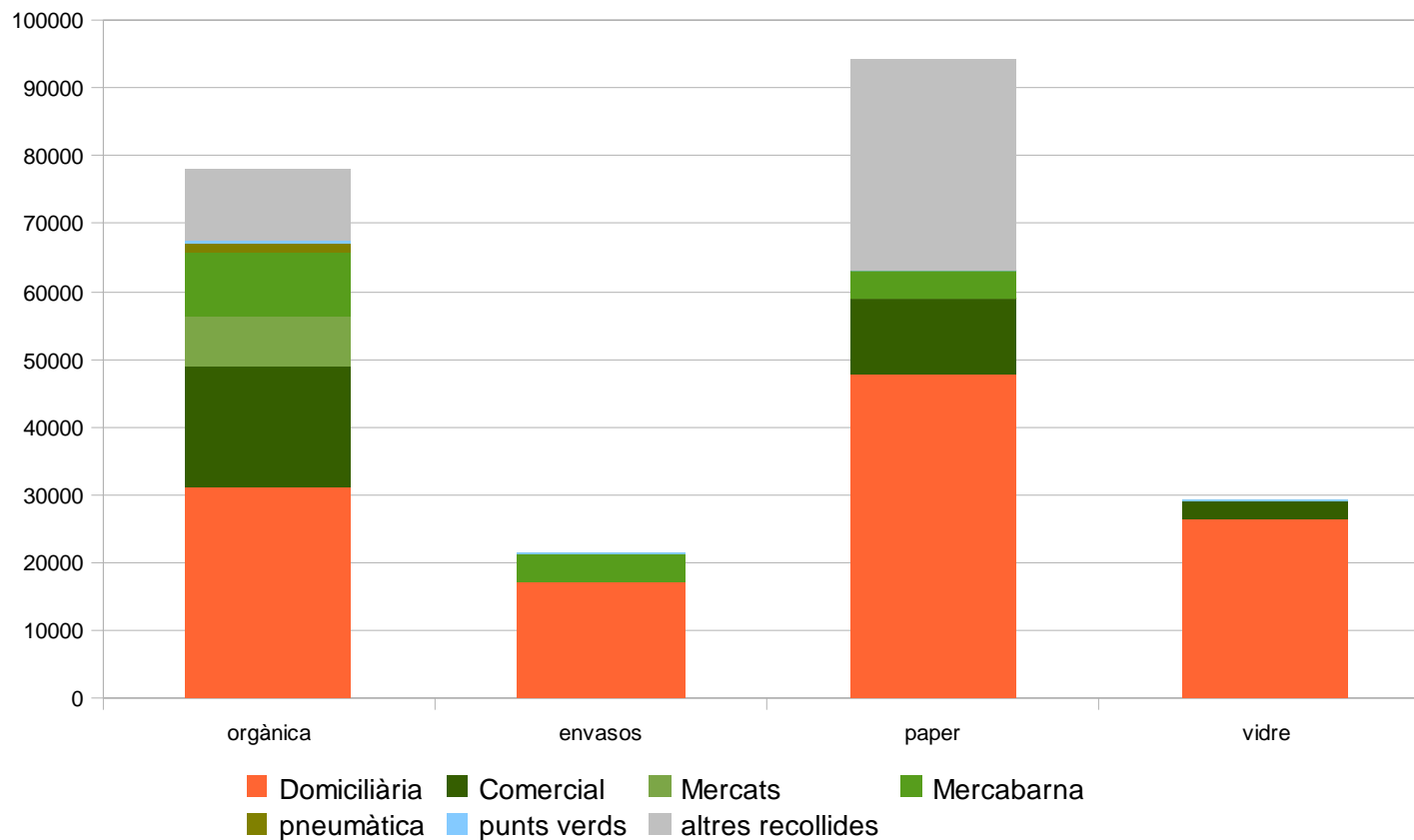
- Indefinició en els indicadors a usar
- Composició residus

Destinació dels residus

Recollida domèstica i comercial

- Caldria implantar una recollida comercial d'envasos.

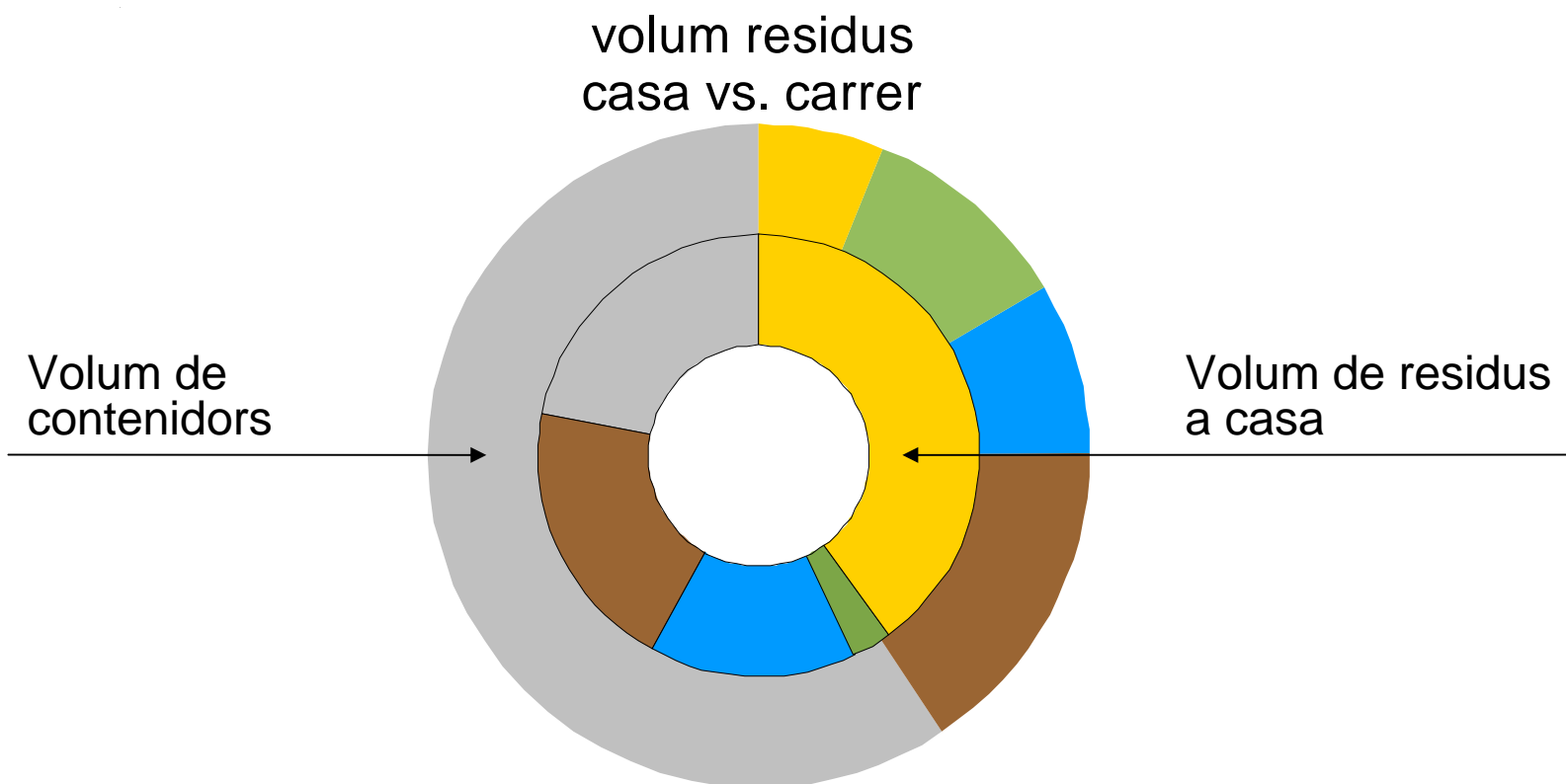
Breu diagnosi de la situació a Barcelona

1. Les obligacions municipals

- Complir la llei i els programes de gestió
- Competències municipals: recollida de residus
 - La recollida selectiva: orgànica per separat
 - Els punts verds

1. Contenerització

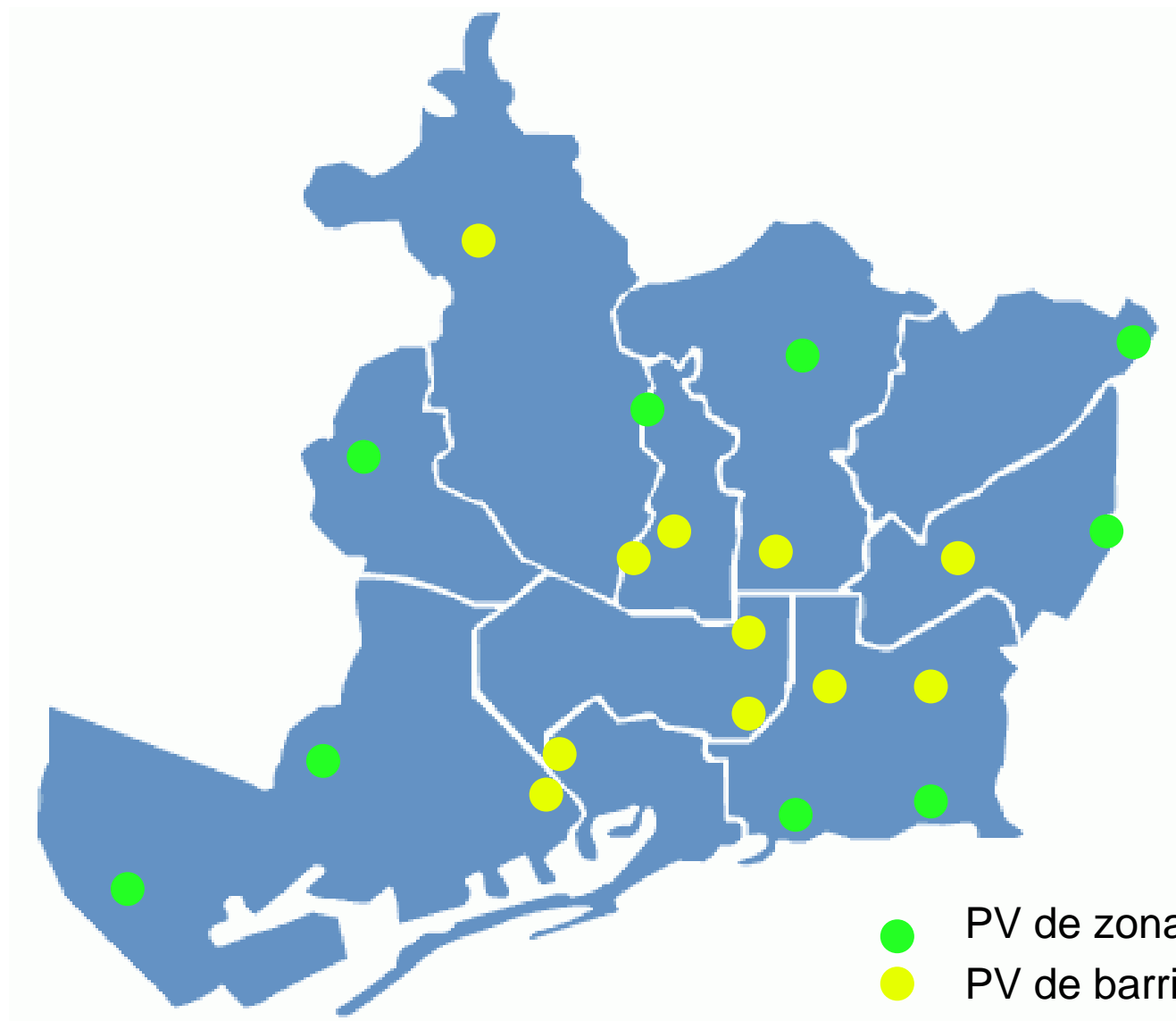
habitants/contenedor	96	114	676	675	695
----------------------	----	-----	-----	-----	-----

2. Falla el model de recollida

- **El missatge que rep el ciutadà és el que es concreta al carrer amb un model de recollida.**
 - **El 60 % del volum** dels contenidors del carrer és per a **la resta (rebuig)**.
 - Els contenidors de **recollida selectiva** estan massa lluny; a més, sobretot els d'envasos, tenen les boques petites i es sobreixen.
 - La recollida de la **brossa orgànica** barrejada amb el rebuig incompleix la Llei I dificulta la qualitat
 - Un 60% de la població no té accés a contenidors de **matèria orgànica**
 - Els de **rebuig** tenen les boques amples, estan davant de casa i es recullen cada dia.
 - La **recollida pneumàtica** fa anònima la recollida selectiva, amaga els residus i és poc transparent
- **Implicantment l'Ajuntament** ens està dient: *reciclar és més difícil que llençar.*
- En resum és un model desincentivador de la participació ciutadana.

3. Punts verds

El model de Barcelona

- **Incomplet:** orgànica i deixalleries
- **Ineficaç:** baixa recollida d'envasos
- **Dubitatiu:** no hi ha un model bàsic desplegat totalment
- **No es preveu la prevenció de residus**
- **Il·legal:** incompleix la llei 6/93 i revisió
- No soluciona el **problema dels residus:** molt rebuig, directiva d'abocadors...
- **Malgrat no ser exemplar és el que se segueix a Catalunya**

Els Ecoparcs

- Aprofitar (valoritzar) el rebuig (resta); sense necessitat d'un model de recollida coherent.
 - “Flexible”: pot rebre matèria orgànica, rebuig, voluminosos i residus en massa... i de qualsevol qualitat.
- Aprofitar (valoritzar) el rebuig (resta); sense necessitat d'un model de recollida coherent.
 - Se n'obté compost, biogàs, envasos... i residus en bales... que han d'anar a abocadors (o pedreres (Ecoparcs 1 i 2)) o incineradores (Ecoparc-3)
- Necessitat que els residus orgànics no entrin sense tractar als abocadors – Directiva d'abocadors.

El model dels Ecoparcs

- No soluciona el problema dels residus
 - Transferència de bales: nous abocadors, pedreres i incineradores.
 - Genera conflictes socials
- **Opacs:** no se sap amb detall què hi entra ni què en surt
- **Malbaratadors** de recursos econòmics. Optibag.

Entrades i sortides de l'Ecoparc-1

■ Està treballant a un 70% de la capacitat (330.000 tones). Està previst però **450.000**.

Dades 2004

250.000

200.000

150.000

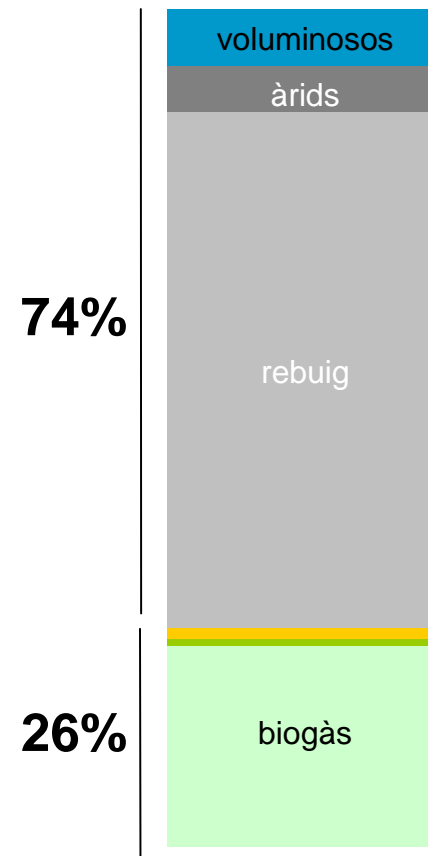
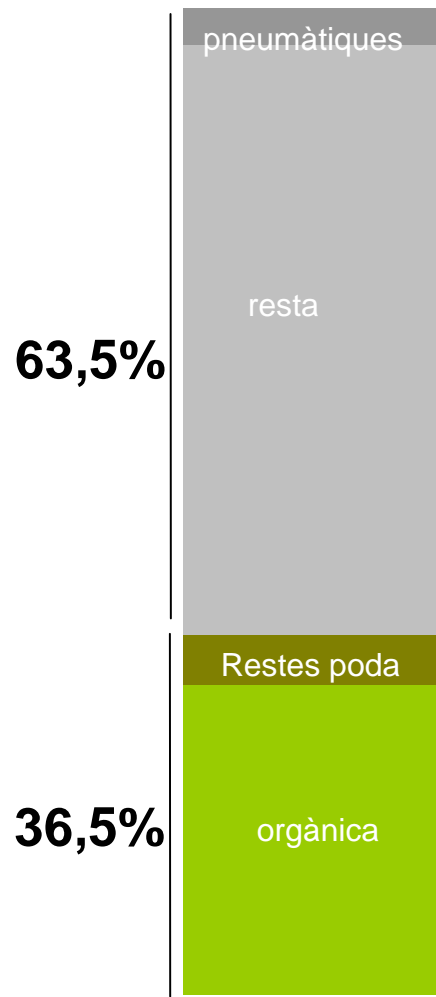
100.000

50.000

sobre sortit

sobre entrat

63,9%

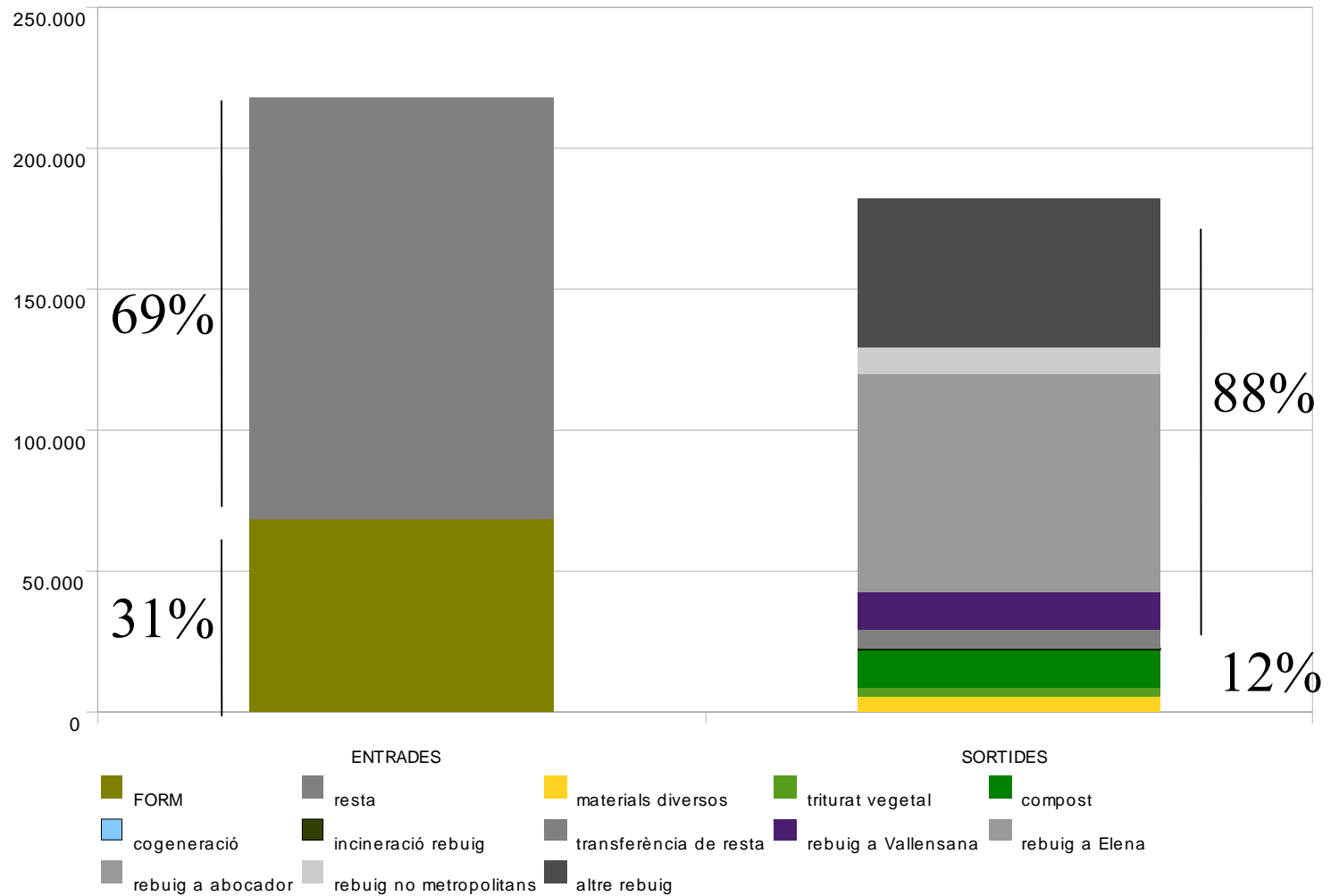
22,5%

entrades

sortides

Entrades i sortides de l'Ecoparc-2

Dades de 2007

En resum...

- Creixement imparable dels residus
- Nivells de recuperació insuficients
 - Indicadors poc acurats: recuperació vs. RS
- La matèria orgànica és l'assignatura pendent... i els envasos també
- Les deixalleries no donen els resultats que caldria
 - Les minideixalleries funcionen però són insuficients i cal millorar la transparència resultats
- Més recuperació... però iguals residus a abocadors i incineradores que fa cinc anys
- El model basat en els Ecoparcs no funciona

El Pla d'Acció Municipal 2004-2007

- *“En aquest sentit, bastirem compromisos i explorarem fórmules innovadores per abordar temes com el soroll, per reduir la producció de residus, per incrementar-ne la recollida selectiva, per minimitzar les agressions als bens públics, per augmentar la convivència.”*

El Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat

1. **Minimitzar els residus**, especialment els envasos i embalatges, altres productes d'usar i llençar i els residus municipals especials.
2. Elaborar **plans per a la reducció de residus**, tant a l'administració pública com als diferents sectors econòmics.
3. Fer una justa distribució de responsabilitats entre ciutadans i activitats econòmiques distingint entre residus domèstics i comercials. **Estimular fiscalment i a través de les ordenances la reducció i la recollida selectiva.**
4. Estendre la recollida selectiva de brossa orgànica a tota la ciutat i arribar a **recuperar, com a mínim, el 80% entre compost de qualitat i metanització.**
5. Evitar envasos i embalatges superflus i potenciar sistemes de recollida selectiva eficaços per internalitzar els seus costos ambientals i de gestió. **Potenciar alhora el retorn i la reutilització.**

El Compromís Ciutadà per la Sostenibilitat

1. Millorar la recollida selectiva per **arribar a recuperar, com a mínim, el 75% del paper i cartró, el 80% del vidre i el 60% dels envasos de plàstic, metalls i mixtes**. Establir un calendari per a fer possible aquests objectius.
2. **Recollir segregadament tots els residus** específics (voluminosos, olis, tòxics o perillosos) apropant el màxim al ciutadà els punts de recollida (porta a porta, botigues del barri, deixalleries, minideixalleries, etc.). Millorar la informació sobre tots aquests serveis.
3. **Clausurar i restaurar l'abocador del Garraf**, controlant el seu posterior impacte ambiental, i substituir-lo per instal·lacions de tractament de menor capacitat i impacte ambiental.
4. **Millorar el disseny dels artefactes** (cubells, contenidors, camions, etc.) per a la gestió dels residus, des de la cuina fins la deposició dels materials. Incorporar-hi el concepte d'accessibilitat.
5. Desenvolupar **estratègies d'educació, comunicació, informació, participació, formació i suport** dirigits a facilitar que tothom assumeixi els objectius i hi adeqüi les accions quotidianes.

Indicadors Agenda 21

■ Generació de residus

– Desitjable: ↓

– Real: ↑

■ Recuperació d'orgànica

– Desitjable: ↑

– Real: ↑

■ Recollida selectiva de residus

– desitjable: ↑

– Real: ↑

Propostes urgents per a la ciutat de Barcelona. **Nou model**

- **Ampli consens** entre tots els partits, administracions i les entitats. No Acord Cívic.
- Modificar el **model de gestió** del tractament dels residus a l'AMB:
 - Retirada de les embaladores dels Ecoparcs existents i no acceptació en aquestes instal·lacions de residus no provinents de recollida selectiva (en massa o tot-u).
 - Penalitzar l'aportació de FORM amb + del 15% impropis
 - No retorn del cànon per municipis que aporten FORM amb + del 15% impropis
 - Redefinir la resta d'instal·lacions necessàries amb consens social i polític.

Propostes urgents a la ciutat de Barcelona. **Sistema de recollida**

- Eliminació dels **contenidors bicompartimentats i auditar la recollida pneumàtica.**
- Incorporació d'un **contenedor separat** per a la brossa orgànica.
- **Contenidors de vorera** per aproximar les recollides
- Augmentar la participació d'Ecoembes en el finançament de la recollida selectiva.

Propostes urgents a la ciutat de Barcelona. **Objectius i calendari**

- **Calendari d'aplicació de la separació de la **brossa orgànica**.**
 - Pla de desplegament a tots els districtes fins a assolir el 100% de la població.
 - Assolir una recuperació neta del 45% de l'orgànica el 2007 amb una presència d'impropis per sota del 15%.
 - Implantació de la bossa compostable i abandonament de la bossa taronja.
- **Nous objectius i sistemes per a les recollides selectives de **paper i cartró i vidre****
- **Nous objectius per a la recollida selectiva d'**envasos****
 - Recollida comercial

Propostes urgents a la ciutat de Barcelona. **Educació ambiental.**

- Desenvolupament de les **campanyes d'educació ambiental específiques** i intensives pels diferents sistemes de recollida a la ciutat de Barcelona.
- Diferenciar el civisme dels criteris de gestió sostenible dels residus
 - Defugir campanyes estètiques i superficials com la de "*No et demanem res que no sàpigues fer*".
 - Discurs de la neteja.

Propostes urgents a la ciutat de Barcelona. **Reducció de residus**

- Pressió en la **revisió de la LERE**: implantant sistemes de DDR d'envasos reutilitzables
- Aplicació de **programes de reducció** de residus ambiciosos a tots els Districtes de Barcelona per aconseguir estabilitzar el creixement dels residus i iniciar una davallada.
 - Hi ha l'antecedent de Sant Andreu.
 - Ampliació de l'experiència d'ecoauditories

Propostes urgents a la ciutat de Barcelona. **Deixalleries i MPV**

- Auditoria de les **deixalleries** per analitzar-ne i millorar-ne la gestió.
- Desplegament de la 2a. fase de construcció de 20 noves **minideixalleries**.
 - cal una comissió de seguiment per cadascuna
 - campanya de reforç de la participació de les deixalleries existents.
 - Retorn de la informació (butlletí i actes)
 - transparència en la destinació dels residus de les minideixalleries.

Dades complementàries

Entrades i sortides de l'Ecoparc

	ENTRADES	SORTIDES
FORM	68.446	
resta	149.381	
materials diversos		5.202
triturat vegetal		3.580
compost		13.358
cogeneració		
incineració rebuig		457
transferència de resta		6.650
rebuig a Vallensana		13.183
rebuig a Elena		5.649
rebuig a abocador		71.594
rebuig no metropolitans		9.853
altre rebuig		52.500
TOTAL	217.827	182.026
valorització		22.140
rebuig	149.381	159.886

rebuig/entrat 68,6%

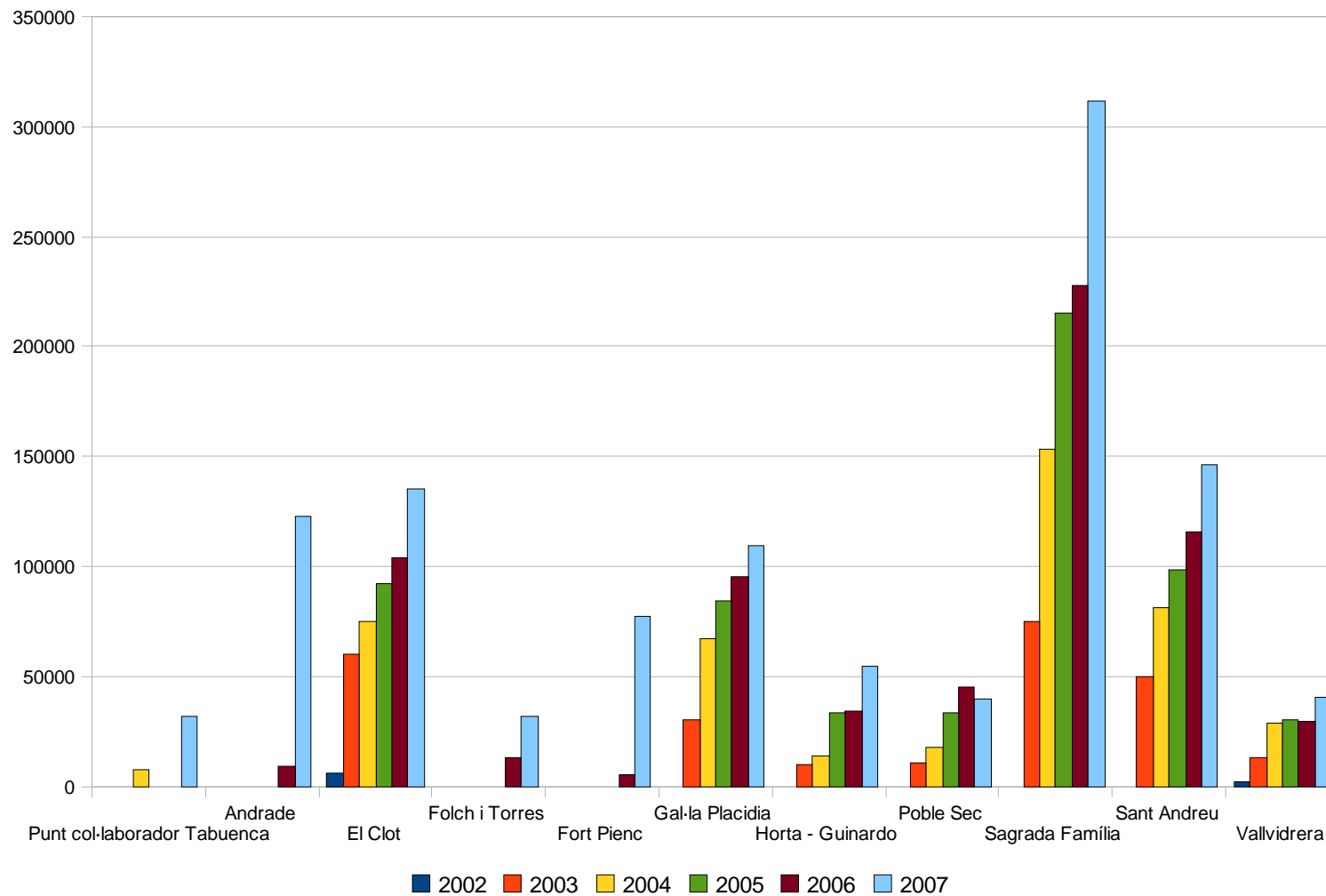
rebuig/sortit 87,8%

* FORM: matèria orgànica recollida selectivament

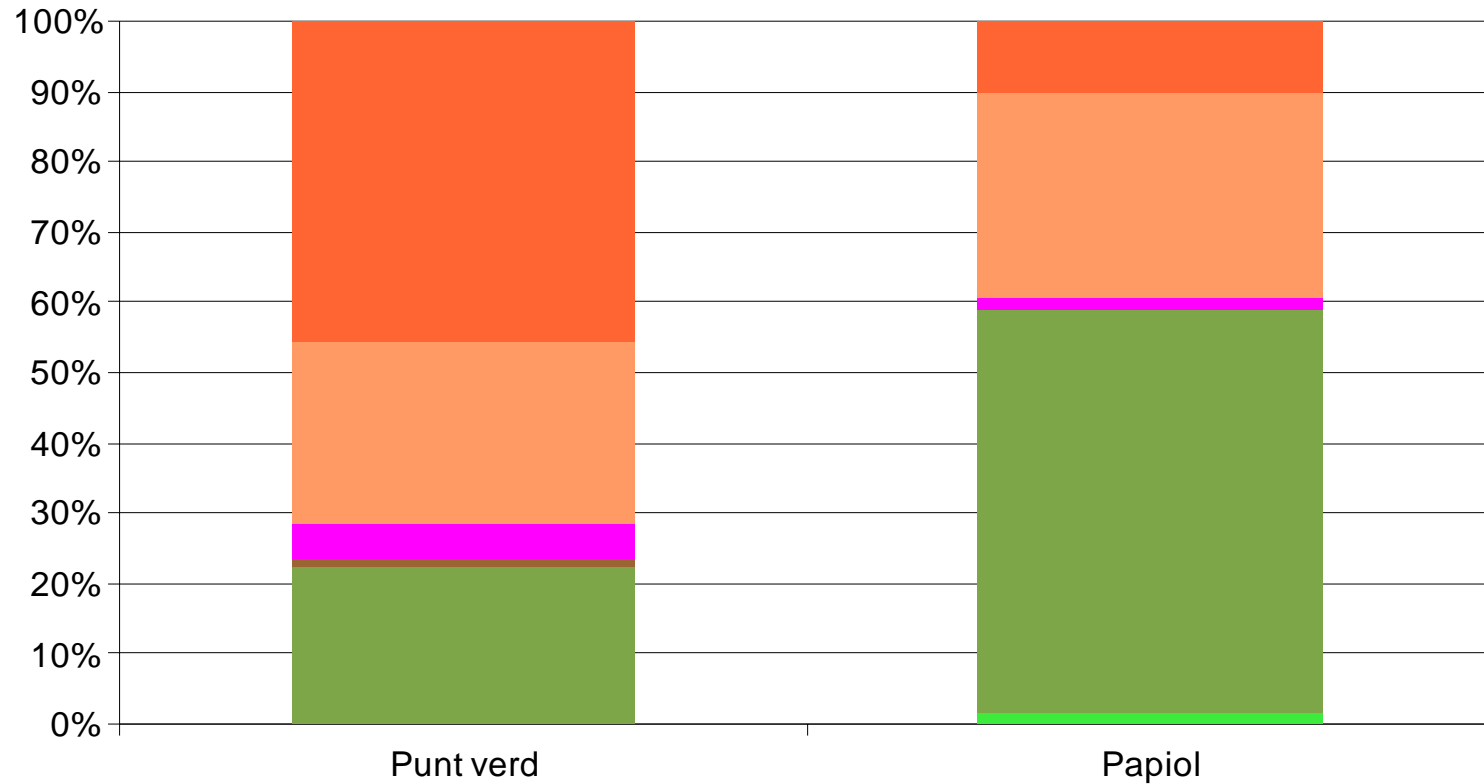
Caracterització de la FORM

Circuit	Tipus FORM	
BARCELONA-01a	Domèstica+Comercial	27,86
BARCELONA-01b	Domèstica+Comercial	20,25
BARCELONA-02	Domèstica+Comercial	19,83
BARCELONA-04	Comercial	19,78
	Domèstica+Comercial	25,47
BARCELONA-05	Comercial	14,23
BARCELONA-06a	Comercial	1,7
BARCELONA-06b	Comercial	2,84
BARCELONA-07	Comercial	12,09
BARCELONA-08	Comercial	10,26
BARCELONA-09	Comercial	16,74
BARCELONA-10	Comercial	13,44
	Domèstica+Comercial	6,36
BARCELONA-11a	Comercial	8,24
BARCELONA-11b	Comercial	6,19
BARCELONA-12	Comercial	18,54
BARCELONA-13	Domèstica+	33,48
Total Result		15,16
mitjana domèstica		22,21
mitjana comercial		11,28

Els minipunts verds (kg/any)

Mala gestió dels PV de zona

- Reutilització
- Reciclatge
- Compostatge
- tractament residus especials
- Abocador de runes
- Abocador ordinari